

Banc d'Experiències i Bones Pràctiques

PROGRAMA LÀBORA

FITXA DIVULGATIVA. ANY EDICIÓ 2016

Mercat laboral reservat a persones amb risc d'exclusió social de Barcelona

Promogut per: Institut Municipal de Serveis Socials

Presentació

El Programa Làbora és un projecte de foment de l'ocupació de les persones amb especials dificultats d'accés al mercat de treball, liderat per l'Institut Municipal de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona, amb la col·laboració de les entitats socials Creu Roja, ECAS i Feicat i del teixit empresarial de la ciutat. El projecte pretén implementar i gestionar un mercat laboral reservat a persones vinculades a algun dels programes i serveis de l'Àrea de Drets Socials del consistori, que es troben en situació de risc o en exclusió social i que han manifestat de manera explícita una demanda d'ocupació. Està concebut com un servei destinat a preparar i acompanyar les persones en risc d'exclusió sociolaboral en l'assoliment de les competències necessàries per a la recerca de feina, en general, i per a esdevenir candidats/es a les ofertes de feina aconseguides per l'equip de prospecció del programa, en particular. El Programa Làbora vincula l'empresa a un projecte de responsabilitat social i, alhora, permet formar part d'un projecte de ciutat que treballa per afavorir la igualtat d'oportunitats entre els ciutadans.

Aquesta pràctica està vinculada amb: ocupació social, serveis socials, acció comunitària, igualtat de gènere, ciutat

El context

La conjuntura de crisi econòmica i social ha augmentat el volum (i s'han agreujat les circumstàncies) dels col·lectius vinculats a l'Àrea de Drets Socials de l'Ajuntament. Segons dades del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya, l'atur registrat al desembre de 2014 a la ciutat de Barcelona era de 99.056 persones. Com a conseqüència d'això, es detecta un enquistament de la borsa d'atur estructural, així com un augment en el volum de persones en risc d'exclusió social i laboral. En aquest sentit, els Centres de Serveis Socials comptabilitzen un augment dels casos atesos, en què la desocupació és un dels elements principals de la intervenció. Així doncs, es fa palesa la necessitat de fer un pas més en la definició de polítiques públiques orientades a la inserció laboral d'aquests col·lectius en situació d'especial vulnerabilitat, així com alinear i millorar les accions fetes entre els Serveis Socials i l'ocupació dels col·lectius més vulnerables.

Per tal de millorar la inserció laboral d'aquesta població i, d'aquesta manera, les seves condicions de vida, es va posar en marxa el disseny i la implementació d'accions orientades a la creació d'un "mercat laboral de treball reservat" concebut dins una perspectiva d'atenció el més integrada possible. L'exclusió social i la integració laboral requereixen d'estratègies i de programes concertats. Per tot això, es va fer necessària la creació d'un partenariat de col·laboració públic-social per tal de treballar de forma conjunta per a donar resposta tant a les necessitats de l'oferta com de la demanda laboral. D'aquesta manera, la col·laboració amb les entitats socials es va fer mitjançant un conveni amb Creu Roja, ECAS (Entitats Catalanes d'Acció Social) i Feicat (Federació d'Empreses d'Inserció de Catalunya).

Objectius i abast

L'**objectiu principal** del Programa Làbora és millorar la taxa d'ocupació de les persones en risc d'exclusió social a la ciutat de Barcelona. L'estratègia dissenyada a tal efecte va quedar definida com:

- Crear un servei integrat de finestra única per a l'atenció a la ciutadania que acudeix als Centres de Serveis Socials i altres serveis especialitzats.
- Generar instruments d'atenció a les problemàtiques sociolaborals per als Centres de Serveis Socials i altres serveis especialitzats.
- Emfatitzar en l'enfoc de l'ocupació (no només en l'ocupabilitat) dels col·lectius més vulnerables.
- Racionalitzar i coordinar els recursos d'ocupabilitat existents dirigits a persones en risc d'exclusió social.
- Augmentar i racionalitzar la recerca i publicació d'ofertes laborals adequades i reservades a aquests col·lectius.
- Disposar d'un canal de derivació de persones usuàries dels centres de Serveis Socials i d'altres serveis especialitzats de l'Ajuntament, per a la formació professional i la inserció laboral amb capacitat de resposta a les necessitats.
- Enfortir i reforçar el model de contractació responsable de l'Ajuntament.
- Alinear els serveis d'ocupació de la ciutat amb els Serveis Socials i serveis especialitzats municipals.

- Racionalitzar tots els esforços tendents a dotar de llocs de treball a aquests col·lectius per fer-ho més eficient i optimitzar els resultats.
- Vincular les entitats del Tercer Sector a les empreses amb responsabilitat social corporativa i a les empreses adjudicatàries d'obres i serveis públics municipals en les ofertes de llocs de treball reservats.
- Estudiar la viabilitat de creació de noves ocupacions aptes per al públic definit.
- Generar un projecte "tractor" que faci visible l'aposta municipal per a aquest col·lectiu i que estimuli la participació de tots els actors implicats.

El Programa Làbora és un projecte innovador dissenyat per assolir l'encaix entre l'oferta del lloc de treball i la millor candidatura. Aquest **objectiu** s'aconsegueix gràcies a un seguit de valors diferencials que té el projecte:

- Cooperació públic-social.
- Treball en xarxa per a un sistema públic basat en l'equitat, en la racionalització i l'alineament dels actors implicats.
- Observatori d'anàlisi i acció per a donar resposta als perfils en risc d'exclusió social.
- Visió integral de les persones.
- Crea un mercat laboral protegit/reservat per a persones amb més dificultats d'inserció en el mercat laboral ordinari.
- Metodologia de treball centrada en el model de competències.
- La plataforma tecnològica es converteix en una eina de gestió i de treball.
- Ofereix assessorament a empreses i acompanyament en el procés d'inserció.
- Separa les funcions d'orientació de les de prospecció i de l'assessorament a l'empresa.
- Posa l'accent en l'ocupació així com en l'ocupabilitat.

Les **persones beneficiàries** de l'acció són usuaris/àries de Serveis Socials i d'altres serveis especialitzats de la ciutat de Barcelona, que estan en situació de desocupació i que el seu/va referent social considera oportú derivar-lo/la al programa a fi de poder-lo/la posar en contacte amb el mercat laboral reservat.

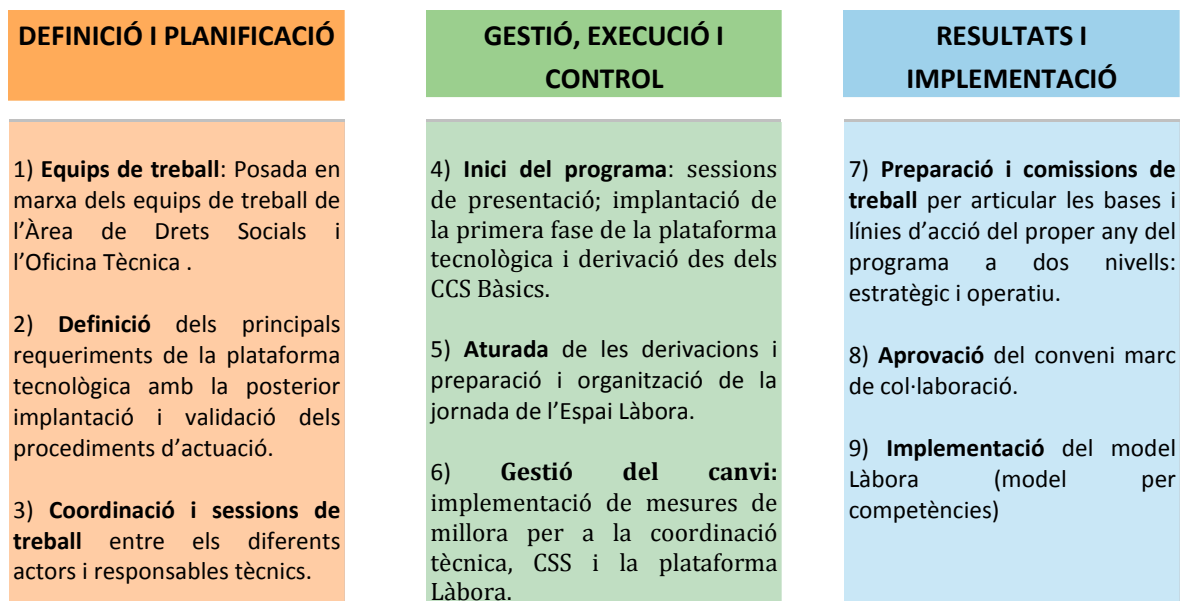
Els **critèris i directrius** per formar part del Programa Làbora són:

- La derivació prioritària segueix criteris de persona aturada, resident a Barcelona i en situació de risc d'exclusió social d'acord amb els diferents perfils sociolaborals descrits a l'estudi "Definició de perfils laborals i conceptualització del model estratègic de prospecció i de gestió d'incentius" elaborat en el marc del programa.
- Els usuaris derivats han de voler fer una cerca activa de feina.
- Les persones derivades al programa han de poder comunicar-se en qualsevol de les dues llengües cooficials.
- No s'acceptaran usuaris amb més de 33% de discapacitat (hi ha d'altres programes més específics de l'ajuntament per aquest col·lectiu).
- Els usuaris han de tenir permís de treball.
- Els usuaris han de tenir disponibilitat per realitzar un itinerari d'inserció laboral.
- Cal que els Centres de Serveis Socials facin una contextualització social de l'usuari.
- La persona usuària ha de disposar d'identificació personal.

El procés d'implementació

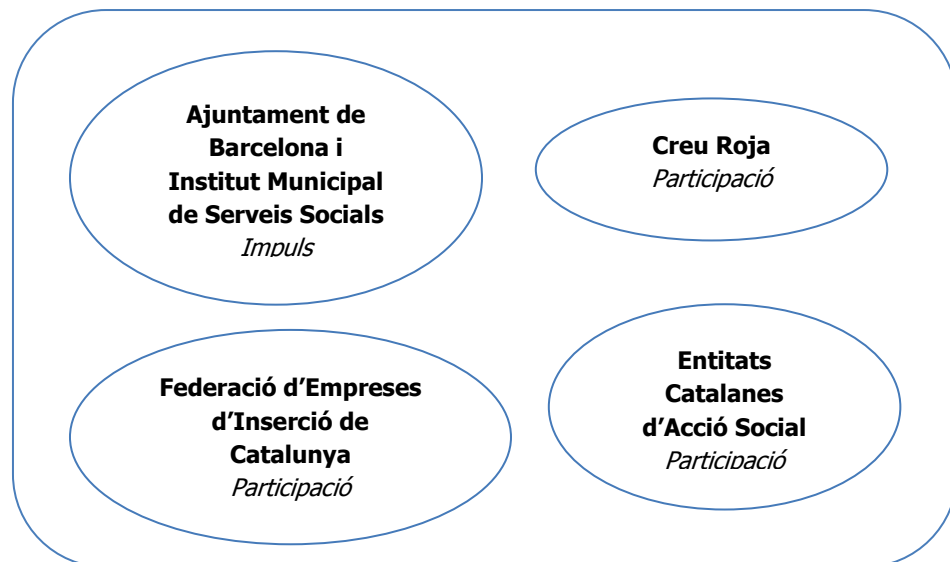
a) Etapes

La següent gràfica presenta les etapes d'implementació del projecte:

b) Actors implicats

El projecte Làbora està impulsat per l'Institut Municipal de Serveis Socials, diferents entitats i el teixit empresarial. La següent gràfica sintetitza de forma esquemàtica l'univers d'actors implicats en el projecte.

c) Recursos

Els principals **recursos** amb els quals compta el Programa Làbora s'estableixen a través dels **convenis de col·laboració**. El primer Conveni marc de col·laboració entre l'Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS), Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS), Federació d'Empreses d'Inserció de Catalunya (FEICAT) i Creu Roja Espanyola a Barcelona per a la creació, implementació i gestió d'un mercat laboral reservat a persones en risc d'exclusió social a la ciutat de Barcelona es va signar el 17 d'octubre de 2014. El pressupost del projecte era de 1.812.000 euros. L'IMSS es va fer càrrec del 80% dels costos estimats del projecte, mentre que les entitats signants, de manera mancomunada, es van comprometre a aportar un 20% dels costos estimats del projecte segons l'acord de compromisos entre les tres federacions.

L'Addenda al conveni marc incrementà en 425.000 euros (80% l'IMSS -340.000- i 20% -85.000- entitats signants) el finançament per a l'any 2015 a les entitats del Tercer Sector abans esmentades per contribuir a les despeses necessàries per a la implementació del projecte fins el 31 de desembre de 2015.

El programa, pel que fa al pressupost 2016, consta dels següents **recursos econòmics**: L'Ajuntament de Barcelona aporta -mitjançant Conveni de col·laboració- 2.880.000€ (90% del Conveni), mentre que el Tercer Sector (ECAS, FEICAT, CREU ROJA) aporten 320.000€ (10% del Conveni).

Resultats

Pel que fa als resultats, el Programa Làbora avalua **indicadors** per cada any del projecte. A l'any 2015, els indicadors i els seus resultats van ser:

- Persones derivades de Serveis Socials: 6.865.
- Persones ateses al Programa Làbora: 5.900.
- Insercions: 1.537 (26,1% respecte a ateses) (22,4% respecte a derivades).
- El 95% de les insercions s'han realitzat amb els participants al Programa Làbora. La resta, al voltant d'un 5%, amb candidatures aportades des de les pròpies empreses i/o per part d'entitats del Tercer Sector.

A l'any 2016, els resultats van ser:

- Persones derivades de Serveis Socials: 5.592
- Persones ateses al Programa Làbora: 8.278
- Insercions: 1.613 (80,65% respecte de l'objectiu anual)
- Contractes: 1.967 (277 persones han tingut més d'un contracte)

Per l'any 2016, el Programa Làbora es va proposar, a més, els següents **reptes**:

- Consolidar el model de gestió per competències que permet el millor encaix a ofertes laborals d'aquelles persones que han disposat de menys oportunitats (escassa experiència professional, manca de formació, etc.) i que poden esdevenir la millor candidatura.
- Seguiment de les condicions laborals de qualitat.
- Reforçar la inclusió social de les persones en situació d'irregularitat administrativa per arrelament.
- Coordinació amb la OPAI i el SAIER.

- Víncl i coordinació amb Barcelona Activa i el Pla de Barris.
- Treball en coordinació amb la Taula contra la feminització de la pobresa.
- Impacte més enllà de Barcelona.

Per l'any 2017, els reptes que el Programa Làbora s'ha marcat són els següents:

- Atendre 8.000 persones, entre noves derivacions i persones en itineraris actives des de 2016.
- Atendre 200 persones procedents dels Serveis específics de l'Àrea de Drets Socials.
- Aconseguir 2.000 insercions (25% de les persones derivades al Programa Làbora).
- Consolidar el model de gestió per competències que permet el millor encaix a ofertes laborals d'aquelles persones que han disposat de menys oportunitats (escassa experiència professional, manca de formació, etc.) i que poden esdevenir la millor candidatura.
- Seguir millorant la Plataforma tecnològica per a convertir-la en el millor instrument que permet fer efectiu el treball en xarxa i la comunicació entre tots els actors implicats; gestionar les derivacions i accions a emprendre i fer-ne el seguiment. Al mateix temps, també ha de ser l'eina de treball en què es fonamenta el model, tot permetent l'avaluació i el matching per competències; essent una eina de treball per a l'equip d'orientació i per la mateixa persona usuària (amb test d'autoavaluació), així com un portal per a la recerca de candidatures per a les empreses.
- Seguiment de les condicions laborals de qualitat.
- Reforçar la inclusió social de les persones en situació d'irregularitat administrativa per arrelament.
- Coordinació amb la OPAI i el SAIER.
- Víncl i coordinació amb Barcelona Activa, i el Pla de Barris.
- Treball en coordinació amb la Taula contra la feminització de la pobresa.

El Programa Làbora també ha despertat interès fora de la ciutat de Barcelona pel seu caràcter innovador i de col·laboració i coparticipació amb el Tercer Sector. Qui ha mostrat interès i hem compartit la nostra experiència ha estat amb Navarra, Colòmbia i EuroCities. També s'han fet altres presentacions, entre les quals destaca el "Foro de Ciudades por el Empleo" i l'organització MISA, entitat sueca que treballa tot facilitant el pas a la vida laboral a persones amb diferents discapacitats.

Pel que fa al programa, hi ha hagut també **iniciatives solidàries** d'empreses col·laboradores amb el Programa Làbora que busquen una implicació amb el projecte que van més enllà de les insercions laborals:

- Aliança de col·laboració amb el gimnàs Altafit per tal que persones que estan en el programa puguin gaudir i accedir de manera gratuïta als serveis i activitats pròpies d'aquest gimnàs.
- Oferta de la Psico-Xarxa solidària – Col·legi de Psicòlegs al Programa Làbora. Es tracta que psicòlegs col·legiats i amb experiència que volen ajudar des de la seva vessant professional i des de qualsevol dels àmbits (educatiu, esportiu, coaching, clínic, emergències...) ofereixen els seus serveis a persones derivades al Programa Làbora.

Aprentatge

Entre les **fortaleses** del programa, cal esmentar el seu caràcter innovador no només per les relacions que estableix amb altres actors de la ciutat per atendre una problemàtica de tota la ciutat, sinó també per la incorporació del model de competències en les polítiques d'ocupació. Per la seva banda, encara que les sinergies establertes són l'eix del programa, de vegades també representen **dificultats** per les limitacions d'articulació que puguin haver-hi quan participen actors molt variats en la implementació d'un programa. A més, cal esmentar també el treball per avançar en el correcte funcionament de la plataforma tecnològica que fa el matching entre les competències dels usuaris i les demandes de les empreses. Finalment, pel que fa a la **transferibilitat**, el valor afegit del projecte és tenir una visió integral per abordar la situació laboral de les persones usuàries i promoure un mercat laboral reservat per a persones en risc d'exclusió social. A més, el Programa Làbora és el resultat d'establir col·laboracions i coordinacions entre l'administració pública, el tercer sector i el teixit empresarial.

Informació pràctica

Promogut/Impulsat per: Institut Municipal de Serveis Socials

Professional/tècnic referent: Eladi Torres i González - 932918455 - etorresg@bcn.cat

Documentació disponible:

<i>Document</i>	<i>Tipus</i>	<i>Data</i>
<i>Opuscle Programa LÀBORA</i>	<i>Document</i>	<i>15/05/2017</i>
<i>Opuscle Programa LÀBORA empreses</i>	<i>Document</i>	<i>15/05/2017</i>
<i>Diploma Programa LÀBORA</i>	<i>Document</i>	<i>15/05/2017</i>